

Forser investeren in gehoorproblemen levert de Nederlandse samenleving veel meer op

René van der Heijden is voorzitter Stichting Oorfonds Nederland.

Een op de acht Nederlanders heeft problemen met het gehoor. Dat zijn ruim twee miljoen mensen die door de aantasting van dit sociaal onmisbare zintuig maatschappelijk buitenspel komen te staan.

Alleen al het economische verlies door werkloosheid vanwege gehoorproblemen kost Nederland €2,3 mrd per jaar, zo blijkt uit recent onderzoek van de Britse Brunel University. Uit datzelfde rapport blijkt dat de gevolgen van onbehandeld gehoorverlies de Nederlandse maatschappij als geheel jaarlijks circa €7,6 mrd kosten. Dat is vergelijkbaar met de begroting van het ministerie van Financiën. Toch gaat er in Nederland relatief weinig geld naar gehooronderzoek. Waar het bij ander academisch medisch onderzoek al gauw over tonnen of zelfs miljoenen gaat, moeten gehooronderzoekers het bijna altijd doen met tienduizenden euro's. En dat is jammer, want elke geïnvesteerde euro wordt dubbel en dwars terugverdiend.

Ook het bedrijfsleven heeft baat bij goede behandeling van gehoorproblemen. Een rapport uit 2015 in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar moeilijk waarneembare arbeidsrisico's toont dat ruim 1,8 miljoen mensen op het werk worden blootgesteld aan schadelijk geluid. Naar schatting zitten circa 100.000 mensen thuis als gevolg van dit lawaai. Voor het overgrote deel met flink gehoorverlies, vaak gecombineerd met oorsuizen (tinnitus).

Er zijn toenemende kosten door uitval vanwege gehoorproblemen, maar bij de bedrijven zelf heeft vrijwel

FOTO: ISTOCK

niemand een goed zicht op het kostenplaatje. Bij sommige organisaties zoals de Nationale Politie en de NS worden mensen verplicht gescreend op hun gehoor, maar dat is lang niet bij alle bedrijven het geval. Bij KLM bijvoorbeeld worden piloten wel gescreend, maar het cabinepersoneel in hetzelfde vliegtuig niet.

We hebben de neiging gehoorproblemen onvoldoende serieus te nemen. Expertisecentrum Gehoor en

Arbeid stelt dat de bedrijfsartsen in Nederland stelselmatig de akoestische eigenschappen van werkplekken onderschatten, hoewel artsen recent massaal waarschuwen voor de negatieve kanten van de kantoorruimte. Voor gezonde mensen is dit al geen prettige werkplek, maar voor slechthorenden zijn deze werkplekken helemaal een hel op aarde.

Het teveel aan lawaai en gehoorschade is na decennia van waarschuwen

niet minder geworden, maar eerder exponentieel toegenomen. Patiëntenorganisatie Hoormij ziet dat de verschillende patiëntgroepen hard groeien. Zo blijkt uit recent onderzoek van het Amsterdam UMC dat 20% van de jongeren die een onlinehoortest doen al beginnend gehoorverlies heeft. Daarnaast komen gehoorproblemen relatief veel voor onder ouderen en bevinden we ons op dit moment in een dubbele vergrijzing: er komen meer ouderen en die worden gemiddeld ook ouder.

De associatie van gehoorverlies met ouderdom is tegelijkertijd onderdeel van het probleem. We denken al snel dat gehoorverlies er gewoon bij hoort, net als versleten knieën en grijs haar. Waardoor mensen die problemen krijgen op hun veertigste of vijftigste liever nog een paar jaar met hun beperking rondlopen dan actie ondernemen. Zonde, want mensen met onbehandeld, beperkend gehoorverlies hebben een groter risico op sociaal isolement, depressie en cognitieve achteruitgang. Uit recent onderzoek van de Universiteit van Antwerpen blijkt zelfs dat de kans op dementie bij gehoorverlies vijf keer zo groot is.

Ook niet onbelangrijk: veel mensen weten niet dat een hoortoestel het geluid weliswaar versterkt, waardoor je beter hoort, maar dat het geluid veelal vervormd binnenkomt. Daarbij blijft horen in een rumoerige ruimte een groot probleem. De winst van een hoortoestel is dus niet te vergelijken met de winst van een bril of contactlenzen voor iemand die slechter gaat zien.

Biedt investeren in onderzoek uitkomst? Zeker! In de afgelopen jaren heeft de wetenschap grote sprongen gemaakt. We weten nu veel meer over gehoorverlies en de preventie ervan, over de medische oorzaken, mogelijke therapieën en de samenhang met andere aandoeningen. Recent zijn ook zo'n 170 verschillende erfelijke ooraandoeningen geïdentificeerd. In gemiddeld de helft van de gevallen van gehoorverlies is een erfelijke factor (mede)verantwoordelijk. Ook vindt er onderzoek plaats naar regeneratie van zogenoemde haarcellen in de oren. Met deze kennis kunnen we zelfs gaan denken aan de genezing van gehoorproblemen. Geld dat wordt gestoken in ooronderzoek is een investering in onze samenleving die zich zeker terugbetaalt.

De kantoorruimte is geen prettige werkplek en voor slechthorenden de hel op aarde